

1. Asimetria „Contractului Social” în cazul militarilor/funții cu stat special.

Spre deosebire de un angajat din mediul civil, care semnează un contract de muncă negociabil, militarul depune un jurământ prin care își cedează, practic, disponibilitatea totală către stat. Această asimetrie se manifestă prin restrângerea unor drepturi și libertăți fundamentale, garantate constituțional pentru restul cetățenilor:

- Interzicerea dreptului la grevă.
- Limitarea libertății de mișcare și a vieții private: Obligația de a fi la dispoziția unității 24/7, posibilitatea relocării imprevizibile împreună cu familia și interdicția de a părăsi garnizoana fără aprobare, mediul penitenciar nociv, ș.a.
- Incompatibilități economice și politice: Interzicerea exercitării altor activități paralele și interzicerea exprimării apartenenței politice.

Acest pachet de interdicții unice necesită un pachet de compensații unic. Condițiile specifice de pensionare nu sunt, așadar, un privilegiu, ci o contraprestație a statului pentru drepturile civile la care militarul a renunțat.

2. Uzura biologică și psihologică accelerată

Argumentul uzurii nu se referă doar la efortul fizic din perioadele de instrucție sau din teatrele de operații, ci la un stres sistemic, cronicizat:

- Expunerea la factori de risc: Mediul de lucru implică manipularea armamentului, a munițiilor, a substanțelor periculoase, operarea unor echipamente cu risc major de accidentare, comunicarea cu posibili infractori sau deja condamnați, prezența permanentă în încăperile dăunătoare sănătății (specific penitenciarelor).
- Solicitarea neuropsihică extremă: Starea de alertă permanentă, privarea de somn în timpul misiunilor, responsabilitatea deciziilor de viață și de moarte și, în multe cazuri, sindromul de stres post-traumatic (PTSD) remodelează arhitectura cognitivă și emoțională a individului.
- Declinul capacității operaționale: Spre deosebire de o profesie intelectuală (unde plusvaloarea crește în timp și compensează declinul fizic), profesia militară și a celor cu statut special are o componentă fizică și de reacție inerentă, care se degradează biologic mai rapid. Menținerea forțată în sistem la o vârstă înaintată ar vulnerabiliza atât individul, cât și capacitatea de apărare a sistemului.

3. Concluzie: Pensiile militare și ale celor cu statut special, inclusiv privilegiilor aferente, sunt instrument de siguranță națională.

Dincolo de drepturile individului, regimul specific de pensionare este un instrument de management al resurselor umane la nivel de stat. Un sistem militar eficient necesită personal tânăr, viguros și motivat. Prin facilitarea unei ieșiri onorabile și sigure din sistem la o vârstă

la care uzura își spune cuvântul (≥ 45 de ani), statul își asigură nu doar dreptatea față de individ, ci și propria funcționalitate și siguranță națională.

Așadar, a trata pensionarea militarilor și acelor cu statut special prin aceeași grilă cu o muncă de birou standard nu este doar inechitabil, ci este un risc strategic pentru stat.

Țineți cont de cele sugerate și nu modificați prevederile legislative în detrimentul angajaților militari și ale celor cu statut special. RM, în prezent, are nevoie de ei ca niciodată.